

Stadsbyggnadsförvaltningen

Idrotts- och fritidsnämnden

Handläggare:
Wennmark Ewa

Särskilt jämställdhetsbidrag

Förslag till beslut

Idrotts- och fritidsnämnden föreslås besluta

att införa ett särskilt jämställdhetsbidrag för kvinnligt elitidrottande

att jämställdhetsbidraget ska ligga utanför befintligt regelverk för bidragsgivning

att delegera till arbetsutskottet att besluta om ansökta medel

att bidraget ska kunna ges en förening som lokalstöd för inhyrning på kommunala elitarenor för att kunna bedriva en elitverksamhet

att bidraget även kan sökas av förening för lokala idrottsevenemang som bedrivs med en tydlig jämställdhetsinriktning

Sammanfattning

Kommunen stödjer kvinnors idrottande genom att införa ett jämställdhetsbidrag som möjliggör för kvinnor att bedriva elitverksamhet på samma villkor som män.

Kommunens byggnationer av elitarenor görs utefter herrelitens krav. Arenakraven för herreliten skiljer sig åt från damelitens, exempelvis genom arenans storlek, funktion och innehåll. Detta innebär att dameliten påverkas av kostnader som ej efterfrågas eller kravställs.

En satsning på evenemang med fokus på jämställdhet uppmärksammar kvinnors elitutövande.

Ärendet

Mycket stora ekonomiska resurser har genom idrottens kapitalisering tillfört idrotten. Framförallt till den internationella och medialt uppmärksammade toppidrotten. Det kommersiella värdet som idrotten genererar fördelas på marknadens villkor och en

mycket liten del går till kvinnors idrottande.

För att rätta till denna skevhet som inte ger kvinnor och män lika förutsättningar måste ett brett och långtgående förändringsarbete ske på alla nivåer i samhället.

Arbetet för jämställd idrott handlar förutom om fördelning av ekonomiska resurser även om vilka förutsättningar som erbjuds och strukturella former genom värderingar och synsätt på kvinnors idrott. Inom idrottsrörelsen har frågan uppmärksammats och ett jämställdhetsarbete pågår.

Kommunens arbete för jämställd elitidrott ska ske inom ramen för kommunens möjligheter att samordna, prioritera, skapa regler, signalera och införa stödformer som kan vara nödvändiga för att driva utvecklingen i önskad riktning. Kommunens arbete för jämställdhet går hand i hand med det arbete som pågår inom idrottsrörelsen.

Kommunens byggnationer av elitarenor görs utefter herrelitens krav. Arenakraven för herreliten skiljer sig åt från damelitens, exempelvis genom arenans storlek, funktion och innehåll. Detta innebär att dameliten påverkas av högre kostnader som ej efterfrågas eller kravställs utifrån damernas behov.

Ett jämställdhetsbidrag gör det möjligt för föreningar med kvinnliga elitutövare att hyra in sig i kommunens nya elitarenor och bedriva elitidrott på liknande villkor som herrarnas.

En satsning på evenemang med fokus på jämställdhet går i linje med kommunens jämställdhetssatsning. Genom att uppmärksamma kvinnors elitutövande skapar kommunen möjlighet att driva utvecklingen åt rätt håll, att kvinnor och män ska kunna bedriva professionell idrott på liknande villkor.

Jämställdhetsbidraget uppfyller kommunens inriktningsmål 1, Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi. Kommunens resurser ska fördelas jämställt. Kvinnor och män, flickor och pojkar har lika rättigheter och ska ges lika villkor och möjligheter att själva forma sina liv och bidra till samhällets utveckling.

Då befintligt bidragsregelverk riktar sig till barn- och unga samt dess breddidrott föreslår förvaltningen att idrotts- och fritidsnämndens arbetsutskott får delegation på att besluta om ansökta medel.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget ryms inom nämndens budgetram.

Stadsbyggnadsförvaltningen

Mats Norrbom
Förvaltningsdirektör

Bilagor

Urplock på skillnader i arenakraven
Allsvenskan - Arenakrav 2018
Damallsvenskan - Arenakrav 2018

Urplock på skillnader i arenakraven

Här nedan har vi sammanställt några av de skillnader som utgör damernas elitarena jämfört med herrarnas.

Allsvenskan	Damallsvenskan
Det ska finnas en separat lokal för dopingkontroll. Lokalen ska vara placerad i närheten av lagens omklädningsrum och får inte vara tillgänglig för allmänheten eller media. Lokalen ska vara minst 20 kvadratmeter och bestå av ett väntrum och ett provrum med tillhörande toalett. Dessa rum ska ligga i anslutning till varandra. Toaletten måste ligga i provrummet eller i direkt avskild anslutning till detta rum.	I OBOS Damallsvenskan får rum för medicinsk behandling av spelare, domare och åskådare samt lokal för dopingkontroll vara ett gemensamt utrymme.
Det ska finnas en lokal utan insyn som är anpassad för att hålla matchmöte i vid avbruten match.	
Parkeringsplatser för personer med funktionsnedsättning ska finnas.	
Minst 50 permanenta sittplatser under tak ska finnas för media. Minst 25 av dessa platser ska vara försedda med så stora arbetsbänkar att det på var och en ryms en bärbar dator, ett anteckningsblock och en mobiltelefon. Strömförsörjning och fast eller trådlös tillgång till internet ska finnas vid varje sittplats.	Minst 20 permanenta sittplatser under tak ska finnas för media. Dessa platser ska vara försedda med så stora arbetsbänkar att det på var och en ryms en bärbar dator, ett anteckningsblock och en mobiltelefon. Strömförsörjning och fast eller trådlös tillgång till internet ska finnas vid varje sittplats
Det ska finnas tre platser för radio- och TV-kommentatorer. Varje plats ska vara strömförsörjd, ha fast eller trådlös tillgång till internet och ha minst tre sittplatser. Vid direktsända matcher ska kommentatorsplatser finnas på läktaren, vilka specificeras i samråd mellan arrangerande förening och produktionsbolag. I dessa fall krävs bord för monitorer och annan utrustning. Arenan ska ha en skyddad plats för s.k. flashintervjuer. Denna ska finnas i nära anslutning till spelartunneln eller motsvarande plats och ha en belysning av god kvalitet.	Det ska finnas två platser för radio- och TV-kommentatorer. Varje plats ska vara strömförsörjd, ha fast eller trådlös tillgång till internet och ha minst tre sittplatser. Platserna specificeras i samråd mellan arrangerande förening och produktionsbolag. I dessa fall krävs bord för monitorer och annan utrustning. Arenan ska ha en skyddad plats för s.k. flashintervjuer.
Varje arena ska vara försedd med ett ledningsrum med fullständig överblick över arenans åskådarutrymmen. Ledningsrum för polisen, med plats för minst fyra personer, ska finnas.	

<p>Ledningsrummet ska vara av tillräcklig storlek och anpassat för ändamålet. Utrustningen ska som minimikrav bestå av kameraövervakningsutrustning, inklusive dokumentationsutrustning samt intern och extern telefonkommunikation.</p>	
<p>Installerad planbelysning får inte understiga:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1200 lux vertikalt, • Vertikal medelbelysningsstyrka, Evmed > 1200 lux mot fast/huvudkamera samt 800 lux mot rörliga kameror/övriga riktningar, • Likformighet Emin/Emax > 0,4 och Emin/Emed > 0,6 	<p>Installerad planbelysning får inte understiga:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 500 lux vertikalt, • Vertikal medelbelysningsstyrka, Evmed > 500 lux mot fast/huvudkamera samt Evmed > 300 lux mot rörliga kameror/övriga riktningar, • Likformighet Emin/Emax > 0,4 och Emin/Emed > 0,6 samt Ehmin/Ehmax > 0,5.
<p>Endast 50 % av arenans totala publikkapacitet får användas som ståplats. Arenans totala publikkapacitet fastställs med utgångspunkt från antal sittplatser samt ståplatsutrymmen på arenans läktare. Det ska på arenan finnas minst 3 000 sittplatser under tak. Sittplatser för åskådare ska vara individuella, fastsatta i gradängerna, separerade från varandra, anatomiskt utformade, numrerade, av hållbart och brandsäkert material och ha ryggstöd med lägsta höjd av 30 cm räknat från sätet</p>	<p>Det ska på arenan finnas minst 800 sittplatser under tak. Sittplatser för åskådare ska vara individuella, fastsatta i gradängerna, separerade från varandra, anatomiskt utformade, numrerade, av hållbart och brandsäkert material och ha ryggstöd med lägsta höjd av 30 cm räknat från sätet. Arenans totala publikkapacitet fastställs med utgångspunkt från antal sittplatser, ståplatsutrymmen på arenans läktare samt, i förekommande fall, övriga ytor på arenan som bedöms vara säkra och tillräckliga för att åskådaren ska se matchen</p>
<p>Det ska finnas en plats där spelare kan värma upp under matchens gång. Platsen ska vara belägen bakom sidlinjen (placering bakom förste assisterande domare) eller bakom ena målets reklamskyltar.</p>	
<p>Arenan ska ha ett särskilt rum avsett för match- och säkerhetsdelegat. Delegaten ska från rummet, vilket ska vara placerat i närheten av omklädningsrummen för lagen och domarna, kunna kommunicera via telefon samt ha fast eller trådlös tillgång till internet</p>	
<p>Arenan ska inneha 500 VIP-stolar som fördelas enligt överenskommelse inom SEF. VIP-stolarna ska finnas på huvudläktaren så nära mittlinjen som möjligt och ska under alla förhållanden vara placerade mellan de två straffområdena. Det ska finnas avskilda ytor om 400 kvadratmeter avsedd för representation (hospitality)</p>	
<p>Arenan ska vara utrustad med minst fem flaggstänger eller motsvarande som möjliggör samtidig flaggning av fem flaggor</p>	

Det ska på arenan finnas ett trådlöst nätverk (WiFi) installerat. Nätverket ska ha en kapacitet som gör det möjligt att från samtliga åskådarplatser samtidigt strömma ljud och bild. Ett minimikrav är en kapacitet om 2 Mbit/sek per uppkopplad enhet. Det trådlösa nätverket ska också vara anpassat för och förse de biljettscannern som används vid inläppen med tillräcklig kapacitet. Tävlingsstyrelsen får, om särskilda skäl föreligger, bevilja tidsbegränsad dispens från kravet.

Det finns även skillnader på reservarena och säkerhetskrav vilket framkommer i bifogade original dokument Allsvenskan – Arenakrav och Damallsvenskan – Arenakrav.

Arenakrav i Allsvenskan

Beslutade av Svenska Fotbollförbundets (SvFF) Representantskap den 20 november 2018.

Förening som deltar i kval till Allsvenskan omfattas vid kvalmatch på hemmaplan av de arenakrav som föreningen omfattats av under innevarande säsongsseriespel.

ANLÄGGNINGSKRITERIER

1. Plantäckning ska finnas på arena som har spelplan av naturgräs. Förening är skyldig att se till att plantäckning används för skydd mot nederbörd så att spelplanen ur det hänseendet är spelbar vid avspark. På arena som har spelplan av konstgräs behöver inte plantäckning finnas.
2. Markvärme ska finnas på arenan och användas så att spelplanen ur det hänseendet är spelbar under perioden då seriespel genomförs.

Markvärme ska bestå av antingen värmeslingor nedgrävda under spelplanen, tält med varmluftsblåsning eller annan godkänd lösning som gör planen spelbar enligt första stycket.

3. Planstorleken ska vara minst 105 meter på längden och 65 meter på bredden samt högst 110 meter på längden och 75 meter på bredden. Spelplanen ska vara grön med vita linjer.
4. För spel på konstgräs krävs att konstgräsplanen uppfyller FIFA:s och UEFA:s testkriterier för FIFA Quality Pro standard.
5. Målställningarna, inklusive målstolparna, ska vara säkert förankrade. Nät ska finnas ända ner till marken vid stolparna. Anordning för att sätta fast hjul på flyttbara mål, som kan påverka bollens riktning, får inte finnas vid stolpen.

Målstolpar och ribbor ska vara av aluminium eller motsvarande material och ska vara runda eller elliptiska. Arenans målställningar ska vara utformade i enlighet med spelreglerna för fotboll.

På arenan ska det finnas en extra målställning som snabbt ska kunna installeras om så krävs.

6. Fasta eller mobila föremål som riskerar att medföra skada får inte finnas på ett avstånd närmare än tre meter från spelplanens begränsningslinjer.
7. Det ska finnas omklädningsrum för hemmalag respektive bortalag. Omklädningsrummen ska vardera innehålla minst fem duschar, tre toaletter, 25 sittplatser, en massagebänk och en taktiktavla.

Det ska finnas ett omklädningsrum för domarna. Omklädningsrummet ska minst innehålla minst en dusch, en toalett, fem sittplatser och ett bord.

Arenan ska vara utformad så att lagen och domarna har direkt, skyddat och avskilt tillträde från omklädningsrum till spelplanen, till exempel genom en spelartunnel. Domarna och lagen ska även ha en säkrad väg till och från arenan.

8. Det tekniska området markeras på sätt som anges i spelreglerna. Bredden på det tekniska området får inte understiga åtta meter.
9. Arenans sittplatser ska vara numrerade.
10. På ståplatsläktare med fler än sex nivåindelningar/gradängar ska det finnas avbärarräcken. Dessa räcken ska vara placerade i ett zick-zack mönster så att det inte är möjligt att en person faller mer än sex gradängar. Tillfälliga sitt- och ståplatsläktare ska vara hållfasthetsbesiktade och protokoll ska innehålla uppgifter om hur många som får vistas på läktaren. Evakueringsplan ska uppdateras när tillfälliga läktare byggs upp. Vid uppförande av tillfälliga läktare ska förening inkräva en förbindelse från ansvarig leverantör att läktaren är säker och klarar de belastningar som uppstår vid arrangemanget inklusive när publik hoppar under match.
11. Det ska på arenan finnas ett särskilt rum för medicinsk behandling av spelare och domare. Rummet ska innehålla toalett, handfat, låsbart skåp, filter, sjukbrits och telefon.

Utöver detta rum ska det på arenan finnas minst ett sjukvårdsrum eller behandlingsutrymme för åskådare. Dessa utrymmen ska bemannas av sjukvårdare och förses med filter, bår och utrustning för första hjälpen. Utrymmena ska vara lättillgängliga, tydligt markerade genom skyltning och vägbeskrivning och anpassade för att bårar och rullstolar ska komma in och ut.

Det ska på arenan finnas minst en hjärtstartare (defibrillator).

12. Det ska finnas en separat lokal för dopingkontroll. Lokalen ska vara placerad i närheten av lagens omklädningsrum och får inte vara tillgänglig för allmänheten eller media. Lokalen ska vara minst 20 kvadratmeter och bestå av ett väntrum och ett provrum med tillhörande toalett. Dessa rum ska ligga i anslutning till varandra. Toaletten måste ligga i provrummet eller i direkt avskild anslutning till detta rum.

Väntrummet ska utgöra en del av eller ligga i direkt anslutning till provrummet. Delning av lokalen i två separata ytor är en godkänd lösning. Väntrummet ska ha sittplatser för åtta personer, ha klädhängare eller klädska och vara utrustat med ett kylskåp.

Provrumsrummet ska innehålla ett bord, fyra stolar, ett handfat med rinnande vatten och ett låsbart skåp.

13. Det ska finnas en lokal utan insyn som är anpassad för att hålla matchmöte i vid avbruten match.
14. Det ska finnas resultattavla eller motsvarande som visar speltid och matchresultat från såväl den egna som andra matcher. Rapportering av odds eller annan spelinformation ska vara möjlig.
15. Försäljning och servering ska kunna erbjudas på samtliga delar av arenan där åskådare befinner sig.
16. Parkeringsplatser för personer med funktionsnedsättning ska finnas.
17. Skyddad plats för matchsekretariat ska finnas och vara placerad i anslutning till speakern. Sekretariatet skall ha plats för minst tre personer och vara utrustad med eluttag, fast eller trådlös tillgång till internet eller annan likvärdig kommunikation samt plats för skrivare till dator. Kopiator ska finnas i nära anslutning till matchsekretariatet. Kommunikation med fjärdedomare och bildproducent ska vara möjlig.
18. Arenan ska vara utrustad med elektronisk skylt för spelarbyten och eventuell tilläggstid samt s.k. signalflaggor för assisterande domares kontakt med huvuddomaren.
19. Det ska finnas herr- och damtoaletter och urinoarer på samtliga delar av arenan där åskådare befinner sig med fördelningen en toalett per 200 åskådare och en urinoar per 125 åskådare. Toaletterna ska innehålla tvättmöjligheter med rinnande vatten. Enligt SvFF:s definition kan en urinoar som är 8 meter lång samtidigt betjäna 10 personer (0,8 meter per person).
20. Mediarepresentanter ska ha minst en särskild entré.
21. En receptionsdisk/plats ska finnas där sena ackrediteringar och mediainformation kan hämtas.
22. Minst 50 permanenta sittplatser under tak ska finnas för media. Minst 25 av dessa platser ska vara försedda med så stora arbetsbänkar att det på var och en ryms en bärbar dator, ett anteckningsblock och en mobiltelefon. Strömförsörjning och fast eller trådlös tillgång till internet ska finnas vid varje sittplats.
23. Det ska finnas tre platser för radio- och TV-kommentatorer. Varje plats ska vara strömförsörjd, ha fast eller trådlös tillgång till internet och ha minst tre sittplatser. Vid direktsända matcher ska kommentatorsplatser finnas på läktaren, vilka specificeras i samråd mellan arrangerande förening och produktionsbolag. I dessa fall krävs bord för monitorer och annan utrustning. Arenan ska ha en

skyddad plats för s.k. flashintervjuer. Denna ska finnas i nära anslutning till spelartunneln eller motsvarande plats och ha en belysning av god kvalitet.

24. Arenan ska ha en studioplats för direktsändande TV-bolag. Studioplatsen bör vara placerad så att den ger möjlighet att i bild ha arenan som bakgrund. Studioplatsen ska även vara skyddad.
25. Platser ska ordnas för placering av erforderligt antal fasta och rörliga TV-kameror. Det ska finnas en centrerad plats vid mittlinjen samt två platser placerade i höjd med respektive 16-meterslinje.

Kameraplattformen för huvudkameran ska vara minst 10 kvadratmeter stor och ska placeras på en höjd som kan ge kameran en vinkel på 15-20 grader mot planens mittpunkt.

26. Arbetsrum för media ska finnas på arenan, utrustat med eluttag samt ha fast eller trådlös tillgång till internet. Herr- och damtoaletter ska finnas i anslutning till lokalen. Lokalen ska vara utrustad med ljudsystem. Plats för så kallad "mixed zone" ska definieras i anslutning till omklädningsrum/spelargång.

Arbetsrum ska innehålla tillräckligt antal skrivplatser och ha en yta av minst 100 kvadratmeter.

Minst ett rum för presskonferens ska finnas på arenan. Rummet ska vara utrustat med ett skrivbord, en kameraplattform, ett podium, en split box, ljudsystem samt 50 sittplatser.

Arbetsrum för media får användas som rum för presskonferens.

27. Uppställningsplatsen för OB-bussar ska vara inhägnad med staket och finnas i närheten av den läktare där kamerorna är placerade. Det krävs två 63 A-uttag och två stycken 16 A-uttag vid OB-området. Uttagen ska vara avskilda från övrig verksamhet och ha samma jordning.
28. Det ska finnas åskådarplatser som är anpassade för personer med funktionsnedsättning och ledsagare. Dessa ska vara utrustade med bl.a.
  - ramper för rullstolar,
  - entré och åskådarplats på samma våningsplan,
  - bra placering av ramperna för att ge god överblick över spelplanen,
  - försäljning och servering av förtäring ska kunna erbjudas i anslutning till platserna,
  - toaletter för personer med funktionsnedsättning, och
  - vid behov, övriga tekniska hjälpmedel.
29. Markbeläggningen inom arenaområdet ska vara av sådan beskaffenhet att personer med funktionsnedsättning, t.ex. rullstolsburna åskådare, kan förflytta sig obehindrat inom arenaområdet.

30. Varje arena ska vara försedd med ett ledningsrum med fullständig överblick över arenans åskådarutrymmen. Ledningsrum för polisen, med plats för minst fyra personer, ska finnas. Ledningsrummet ska vara av tillräcklig storlek och anpassat för ändamålet. Utrustningen ska som minimikrav bestå av kameraövervakningsutrustning, inklusive dokumentationsutrustning samt intern och extern telefonkommunikation.

31. Installerad planbelysning får inte understiga:

- 1200 lux vertikalt,
- Vertikal medelbelysningsstyrka, E_vmed > 1200 lux mot fast/huvudkamera samt 800 lux mot rörliga kameror/övriga riktningar,
- Likformighet E_{min}/E_{max} > 0,4 och E_{min}/E_{med} > 0,6. Se bilaga 3.

Förening ska utföra kontrollmätning av belysning och ska sända in giltigt belysningsmättningsprotokoll till SvFF. Kontrollmätning är giltig i två år från dagen för testets genomförande. Dessa underlag ska finnas framtagna till besiktningstillfället.

32. Endast 50 % av arenans totala publikkapacitet får användas som ståplats.

Arenans totala publikkapacitet fastställs med utgångspunkt från antal sittplatser samt ståplatsutrymmen på arenans läktare.

Det ska på arenan finnas minst 3 000 sittplatser under tak.

Sittplatser för åskådare ska vara individuella, fastsatta i gradängerna, separerade från varandra, anatomiskt utformade, numrerade, av hållbart och brandsäkert material och ha ryggstöd med lägsta höjd av 30 cm räknat från sätet.

33. Det ska finnas en plats där spelare kan värma upp under matchens gång. Platsen ska vara belägen bakom sidlinjen (placering bakom förste assisterande domare) eller bakom ena målets reklamskyltar.

34. Arenan ska ha ett särskilt rum avsett för match- och säkerhetsdelegat. Delegaten ska från rummet, vilket ska vara placerat i närheten av omklädningsrummen för lagen och domarna, kunna kommunicera via telefon samt ha fast eller trådlös tillgång till internet.

35. Arenan ska inneha 500 VIP-stolar som fördelas enligt överenskommelse inom SEF. VIP-stolarna ska finnas på huvudläktaren så nära mittlinjen som möjligt och ska under alla förhållanden vara placerade mellan de två straffområdena.

Det ska finnas avskilda ytor om 400 kvadratmeter avsedd för representation (hospitality).

36. Arenan ska vara utrustad med minst fem flaggstänger eller motsvarande som möjliggör samtidig flaggning av fem flaggor.
37. Inga föremål får befinna sig lägre än 21 meter ovanför spelplanen.
38. Det ska på arenan finnas ett trådlöst nätverk (WiFi) installerat. Nätverket ska ha en kapacitet som gör det möjligt att från samtliga åskådarplatser samtidigt strömma ljud och bild. Ett minimikrav är en kapacitet om 2 Mbit/sek per uppkopplad enhet.

Det trådlösa nätverket ska också vara anpassat för och förse de biljettscannerns som används vid insläppen med tillräcklig kapacitet.

Tävlingsstyrelsen får, om särskilda skäl föreligger, bevilja tidsbegränsad dispens från kravet.

SÄKERHETSKRAV

39. Ett underlag ska presenteras vid besiktningstillfället som visar läktarsektionernas kapacitet, med uppdelning mellan sittplatser och ståplatser, samt en fastställd total publikkapacitet. Maximalt åskådarantal för respektive sektion fastställs av SvFF efter samråd med räddningstjänst, polis och arenaägaren.
40. Det ska finnas en avskild sektion av arenan för gästande förenings supportrar, vilka motsvarar minst 10 % av arenans totala publikkapacitet.
41. Klart avgränsade sektioner ska finnas för såväl hemmalagets som bortalagets supportrar med möjlighet att kunna utöka den sistnämnda sektionen om behov föreligger. Dessa sektioner ska ha en egna in- och utpasseringar med spärrar. Sektioneringen, d.v.s. avgränsning mot övrig publik, ska vara godkänd av polis och räddningstjänst. Vidare ska det finnas tillgång till erforderligt antal toaletter och serveringsställen inom respektive avgränsat område.
42. Arena som har avgränsning in mot planen ska ha tydligt markerade grindar och bemanning som kan öppna grindarna in mot spelplanen när dessa vägar ska användas för evakuering. Även trappgångar som används vid evakuering ska vara tydligt särskiljbara från övriga läktardelar.
43. Arenan ska vara avgränsad genom arenavägg eller inhägnad med stängsel/staket av så god kvalitet att det inte medger intrång.

44. Klubbarna ska presentera fastställda rutiner för att hålla alla allmänna gåingar, korridorer, trappor, dörrar, portar och motsvarande evakueringsvägar fria från hinder som skulle kunna störa ett fritt flöde av åskådare under ett evenemang.
45. Alla dörrar och grindar i utgångar från arenan och alla grindar som leder från åskådarområdena till spelplanen ska öppnas utåt, bort från åskådarna, och vara olåsta när åskådare finns på arenan. För att förhindra olovligt intrång kan dessa dörrar och grindar vara försedda med låsanordning, som snabbt och enkelt kan manövreras av person på insidan. De får under inga omständigheter vara låsta med nyckel under tid då åskådare finns på arenan.
46. Samtliga spärrar ska ha fungerande räkneverk/scanners. Antalet spärrar ska vara anpassade till arenans/sektionens totala publikkapacitet. Riktvärde om 8-10 personer per minut och spärr gäller. Vid spärrar där biljettförsäljning och/eller visitation sker reduceras kapaciteten till 5-7 personer per minut och spärr. Spärrarna ska vara ordnade så att visitation kan genomföras.

Ordnas tillfälliga insläpp till arenan ska även dessa utrustas med spärrar och fungerande räkneverk/scanners. Spärrarna ska vara ordnade så att visitation kan genomföras.

47. Arenans spärrar ska vara utrustade med SvFF:s informationsskyltar om ordningsregler (som framgår av 3 kap.14 §), kameraövervakning, vad som inte får föras in på arenan samt att visitation kan komma att ske. Det ska inom arenan också finnas skyltar som tydligt anger att det är förbjudet att beträda spelplanen.
48. Arenan ska vara utrustad med skyltar för nödutgångar (exitskyltar). Evakueringsvägar får inte vara blockerade. I samarbete med räddningstjänst ska arenan försees med nödvändiga säkerhets- och brandbekämpningsanordningar.
49. Arenan ska ha grindar för snabbevakning av åskådare samt en i samarbete med räddningstjänsten, lokala polismyndigheten och anläggningsägaren, upprättad plan för evakuering av såväl respektive läktare som arenan i sin helhet. Evakueringsplanen ska innehålla en beskrivning av varje enskild arena och utrymmen såsom trappor, grindar och övriga vägar som åskådarna ska använda vid evakuering. Nödutgångar ska vara markerade med skyltar. Evakueringsplan och föreningens säkerhetsorganisation ska redovisas. Varje förening ska tillsammans med arenaägaren fylla i en förteckning med de punkter som ska ingå i evakueringsplanen. Förteckningen ska innehålla uppgifter enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. I evakueringsplanen ska samordningen med den lokala polismyndigheten och närliggande sjukhus eller annan sjukvårdsberedskap beskrivas.
50. Planen ska avgränsas genom staket eller räcke av en höjd av lägst 90 cm på så sätt att det klart framgår var gränsen går för var publiken får vistas. Föreligger

störtningsrisk gäller dock kravet 1,1 m (byggnormens krav). Skylt informrande om förbud att beträda spelplanen ska placeras på staket/räcke.

51. Två övertäckta avbytarbåsar ska finnas för vardera minst 14 sittande personer. Även fjärdedomaren ska ha en plats/bänk som är övertäckt och som är placerad mellan de två lagens avbytarbåsar.
52. Försäljning av dryck får inte ske i glasflaska eller aluminiumburk.
53. I anslutning till arenan ska det finnas skyddade parkeringsplatser för minst två bussar och tio bilar avsedda för lagen och funktionärer.

Supporterbussar ska kunna anvisas parkeringsplats.

54. Arenan ska vara utrustad med två bårar.
55. Klara och tydliga hänvisningsskyltar ska göra det enkelt för åskådarna att hitta rätt inne på arenan.
56. Arenan ska vara utrustad med ett permanent kameraövervakningssystem. Kameraövervakningssystemet ska användas i samband med de tävlingsmatcher föreningen spelar.

Övervakningskamerorna ska användas för att klart och tydligt kunna identifiera åskådare på arenans samtliga läktare. Upplysning om att kameraövervakning sker på arenan ska lämnas genom tydlig skyltning.

Arenan ska, om myndigheterna så godkänner, såväl på insidan som på utsidan vara utrustad med ett permanent kameraövervakningssystem. Kameraövervakningssystemet ska kunna ta stillbilder och ska innefatta färgmonitorer i ledningsrummet.

57. Arrangerande förening ska ha möjlighet att kommunicera med åskådarna inne på och utanför arenan, med hjälp av tillräckligt kraftigt och tillförlitligt högtalarsystem (vid behov kompletterat med handmegafon), ljustavla och/eller videoskärm.

Arenans högtalarsystem ska kunna fungera även vid ett strömavbrott.

58. Arenan ska ha en skyddad sittplats på läktaren, exempelvis placerad på VIP-sektion, avsedd för ev. avvisade ledare.
59. Arenaområdet ska vara fritt från sten och andra lösa föremål som kan kastas in på spelplanen eller på annat sätt äventyra säkerheten på arenan.

Arenakrav OBOS Damallsvenskan

Beslutade av Svenska Fotbollförbundets (SvFF) Representantskap den 20 november 2018.

ANLÄGGNINGSKRITERIER

1. Plantäckning ska finnas på arena som har spelplan av naturgräs. Förening är skyldig att se till att plantäckning används för skydd mot nederbörd så att spelplanen ur det hänseendet är spelbar vid avspark. På arena som har spelplan av konstgräs behöver inte plantäckning finnas.

2. Markvärme ska finnas på arenan och användas så att spelplanen ur det hänseendet är spelbar under perioden då seriespel genomförs.

Markvärme ska bestå av antingen värmeslingor nedgrävda under spelplanen, tält med varmluftsblåsning eller annan godkänd lösning som gör planen spelbar enligt första stycket.

3. Planstorleken ska vara minst 105 meter på längden och 65 meter på bredden samt högst 110 meter på längden och 75 meter på bredden. Spelplanen ska vara grön med vita linjer.
4. För spel på konstgräs krävs att konstgräsplanen uppfyller FIFA:s och UEFA:s testkriterier för FIFA Quality Pro standard.
5. Målställningarna, inklusive målstolparna, ska vara säkert förankrade. Nät ska finnas ända ner till marken vid stolparna. Anordning för att sätta fast hjul på flyttbara mål, som kan påverka bollens riktning, får inte finnas vid stolpen.

Målstolpar och ribbor ska vara av aluminium eller motsvarande material och ska vara runda eller elliptiska. Arenans målställningar ska vara utformade i enlighet med spelreglerna för fotboll.

En extra målställning som snabbt kan installeras om så krävs ska finnas tillgänglig på arenan.

6. Fasta eller mobila föremål som riskerar att medföra skada får inte finnas på ett avstånd närmare än tre meter från spelplanens begränsningslinjer.
7. Arenan ska kunna tillgodose omklädningsmöjligheter för både manliga och kvinnliga domare liksom ledare.

Det ska finnas omklädningsrum för hemmalag respektive bortalag.

Omklädningsrummen ska vardera innehålla minst fem duschar, tre toaletter, sittplatser för som minst 25 personer, en massagebänk och en taktiktavla.

Det ska finnas ett omklädningsrum för domarna. Omklädningsrummet ska minst innehålla en dusch, en toalett, fem sittplatser och ett bord.

Arenan ska vara utformad med exempelvis spelartunnel så att lagen och domarna har direkt, skyddat och avskilt tillträde från omklädningsrum till spelplanen. Domarna och lagen ska även ha en säkrad väg till och från arenan.

8. Det tekniska området markeras på sätt som anges i spelreglerna. Bredden på det tekniska området får inte understiga åtta meter.
9. Arenans sittplatser ska vara numrerade.
10. På ståplatsläktare med fler än sex nivåindelningar/gradängar ska det finnas avbärarräcken. Dessa räcken ska vara placerade i ett zick-zack mönster så det inte är möjligt att en person faller mer än sex gradängar. Tillfälliga sitt- och ståplatsläktare ska vara hållfasthetsbesiktade och protokoll ska innehålla uppgifter om hur många som får vistas på läktaren. Evakueringsplan ska uppdateras när tillfälliga läktare byggs upp. Vid uppförande av tillfälliga läktare ska förening inkräva en förbindelse från ansvarig leverantör att läktaren är säker och klarar de belastningar som uppstår vid arrangemanget inklusive när publik hoppar under match.
11. Det ska finnas ett rum för medicinsk behandling av spelare och domare. Rummet ska innehålla toalett, handfat, låsbart skåp, filter, sjukbrits och telefon.

Det ska på arenan finnas minst ett sjukvårdsrum eller behandlingsutrymme för åskådare. Dessa utrymmen ska bemannas av sjukvårdare och förses med filter, bår och utrustning för första hjälpen. Utrymmena ska vara lättillgängliga, tydligt markerade genom skyltning och vägbeskrivning och anpassade för att bårar och rullstolar ska komma in och ut.

Det ska finnas en separat lokal för dopingkontroll. Lokalen ska vara placerad i närheten av lagens omklädningsrum och får inte vara tillgänglig för allmänheten eller media. Lokalen ska vara minst 20 kvadratmeter och bestå av ett väntrum och ett provrum med tillhörande toalett. Dessa rum ska ligga i anslutning till varandra. Toaletten måste ligga i provrummet eller i direkt avskild anslutning till detta rum.

Väntrummet ska utgöra en del av eller ligga i direkt anslutning till provrummet. Delning av lokalen i två separata ytor är en godkänd lösning. Väntrummet ska ha sittplatser för åtta personer, ha klädhängare eller klädska och vara utrustat med ett kylskåp.

Provrummet ska innehålla ett bord, fyra stolar, ett handfat med rinnande vatten och ett låsbart skåp.

I OBOS Damallsvenskan får rum för medicinsk behandling av spelare, domare och åskådare samt lokal för dopingkontroll vara ett gemensamt utrymme.

Det ska på arenan finnas minst en hjärtstartare (defibrillator).

12. Det ska finnas resultatavla eller motsvarande som visar speltid och matchresultat från såväl den egna som andra matcher. Rapportering av odds eller annan spelinformation ska vara möjlig.
13. Försäljning och servering ska kunna erbjudas på samtliga delar av arenan där åskådare befinner sig.
14. Skyddad plats för matchsekretariat ska finnas och vara placerad i anslutning till speakern. Sekretariatet skall ha plats för minst tre personer och vara utrustat med eluttag, ha fast eller trådlös tillgång till internet eller annan likvärdig kommunikation samt plats för skrivare till dator. Kopiator ska finnas i nära anslutning till matchsekretariatet. Kommunikation med fjärdedomare och bildproducent ska vara möjlig.
15. Arenan ska vara utrustad med elektronisk skylt för spelarbyten och eventuell tilläggstid samt s.k. signalflaggor för assisterande domares kontakt med huvuddomaren.
16. Det ska finnas herr- och damtoaletter och urinoarer på samtliga delar av arenan där åskådare befinner sig med fördelningen en toalett per 200 åskådare som ska fördelas lika mellan män och kvinnor samt en urinoar per 125 åskådare. Toaletterna ska innehålla tvättmöjligheter med rinnande vatten. Enligt SvFF:s definition kan en urinoar som är 8 meter lång samtidigt betjäna 10 personer (0,8 meter per person).
17. Det ska finnas utrymmen för media, dvs. arbetsrum och presskonferensrum.

Arbetsrum ska innehålla tillräckligt antal skrivplatser och ha en yta av minst 30 kvadratmeter. Plats för så kallad "mixed zone" ska definieras i anslutning till omklädningsrum/spelargång.

Minst ett rum för presskonferens ska finnas på arenan. Rummet ska vara utrustat med ett skrivbord, en kameraplattform, ett podium, en split box, ljudsystem och ett tillräckligt antal sittplatser.

Arbetsrum för media får användas som rum för presskonferens.

18. Minst 20 permanenta sittplatser under tak ska finnas för media. Dessa platser ska vara försedda med så stora arbetsbänkar att det på var och en ryms en bärbar dator, ett anteckningsblock och en mobiltelefon. Strömförsörjning och fast eller trådlös tillgång till internet ska finnas vid varje sittplats.
19. Det ska finnas två platser för radio- och TV-kommentatorer. Varje plats ska vara strömförsörjd, ha fast eller trådlös tillgång till internet och ha minst tre sittplatser. Platserna specificeras i samråd mellan arrangerande förening och

produktionsbolag. I dessa fall krävs bord för monitorer och annan utrustning. Arenan ska ha en skyddad plats för s.k. flashintervjuer.

20. Arenan ska ha en studioplats för direktsändande TV-bolag. Studioplatsen bör vara placerad så att den ger möjlighet att i bild ha arenan som bakgrund. Studioplatsen ska även vara skyddad.
21. Arenan ska ha en fast kameraplattform placerad minst 3 meter från sidlinjen och centrerad vid mittlinjen. Plattformen ska vara placerad på sådan höjd att vinkeln till mittpunkten blir 15-20 grader.

Kameraplattformen för huvudkameran ska vara minst 4 kvadratmeter stor.

22. I de fall match direktsänds i TV eller om media så önskar ska det finnas nödvändig strömförsörjning med eluttag i nära anslutning till OB-bussen samt finnas en skyddad uppställningsplats för OB-buss. Det krävs ett 63 A-uttag och två stycken 16 A-uttag vid OB-området. Uttagen ska vara avskilda från övrig verksamhet och ha samma jordning.

23. Arenan ska ha tillgång till ytor avsedda för representation (hospitality).

24. Det ska finnas åskådarplatser som är anpassade för personer med funktionsnedsättning och dess ledsagare.

Dessa platser ska vara utrustade med bl.a.

- ramper för rullstolar,
- entré och åskådarplats på samma våningsplan,
- bra placering av ramperna för att ge god överblick över spelplanen,
- försäljning och servering av förtäring ska kunna erbjudas i anslutning till platserna,
- toaletter för personer med funktionsnedsättning, och
- vid behov, övriga tekniska hjälpmedel.

25. Markbeläggningen inom arenaområdet ska vara av sådan beskaffenhet att personer med funktionsnedsättning, t.ex. rullstolsburna åskådare, kan förflytta sig obehindrat inom arenaområdet.

26. Installerad planbelysning får inte understiga:

- 500 lux vertikalt,
- Vertikal medelbelysningsstyrka, Evmed > 500 lux mot fast/huvudkamera samt Evmed > 300 lux mot rörliga kameror/övriga riktningar,
- Likformighet Emin/Emax > 0,4 och Emin/Emed > 0,6 samt Ehmin/Ehmax > 0,5. Se vidare bilaga 2.

Förening ska utföra kontrollmätning av belysning och ska sända in giltigt belysningsmättningsprotokoll till SvFF. Kontrollmätning är giltig i två år från

dagen för testets genomförande. Dessa underlag ska finnas framtagna till besiktningstillfället.

27. Det ska på arenan finnas minst 800 sittplatser under tak.

Sittplatser för åskådare ska vara individuella, fastsatta i gradängerna, separerade från varandra, anatomiskt utformade, numrerade, av hållbart och brandsäkert material och ha ryggstöd med lägsta höjd av 30 cm räknat från sätet.

Arenans totala publikkapacitet fastställs med utgångspunkt från antal sittplatser, ståplatsutrymmen på arenans läktare samt, i förekommande fall, övriga ytor på arenan som bedöms vara säkra och tillräckliga för att åskådaren ska se matchen.

28. Reservarena i OBOS Damallsvenskan ska uppfylla följande krav utöver vad som gäller enligt SvFF:s tävlingsbestämmelser (TB):

Planstorlek – spelplan, som ska vara grön med vita linjer, ska vara minst 100 meter x 60 meter.

Konstgräs – konstgräset ska uppfylla godkända testvärden i enlighet med SvFF:s rekommendation för breddfotboll.

Planbelysning – arenan ska ha planbelysning. Belysningen bör följa SvFF:s rekommendationer för belysning av fotbollsplaner för breddfotboll.

Målställningar – målställningar på arenan ska vara säkert förankrade.

Omklädningsrum – arenans omklädningsrum inklusive duschar ska ha god standard samt kunna tillgodose omklädningsmöjligheter för både manliga och kvinnliga domare liksom ledare. Lagen ska disponera varsin massagebänk.

Dopingrum m.m. – det ska finnas utrymmen för medicinsk behandling av spelare och publik. Utrymmena ska vara utrustade för att möjliggöra dopningstester.

Resultattavla – det ska finnas resultattavla som kan visa speltid och resultatet för pågående match.

Platser för media m.m. – det ska finnas reserverade platser för media. Platserna ska vara strömförsörjda och det ska finnas fast eller trådlös tillgång till internet. Det ska vidare finnas arbetsrum för media samt presskonferensrum.

Elektronisk skylt – det ska finnas en manuell skylt för spelarbyten.

Toaletter – det ska finnas ett väl anpassat herr- och damtoaletter samt toaletter som är anpassade för personer med funktionsnedsättning. Toaletterna ska innehålla tvättmöjligheter med åtminstone rinnande vatten.

Åskådarplatser för personer med funktionsnedsättning – det ska finnas åskådarplatser som är anpassade för personer med funktionsnedsättning och ledsagare.

Ytor avsedda för representation – ytor ska finnas i anslutning till, eller på gångavstånd från, arenan.

Kommentatorsplatser m.m. – vid direktsända matcher ska det finnas kommentatorsplatser på läktaren samt nödvändig strömförsörjning med eluttag i nära anslutning till OB-buss.

Säkerhetskrav - arenans utformning ska, med utgångspunkt från svensk lag och p. 10 samt 32 – 46 i förevarande besiktningsprotokoll, vid en sammantagen bedömning vara säker för alla närvarande personer.

29. Det ska finnas en plats där spelare kan värma upp under matchens gång. Platsen ska vara belägen bakom sidlinjen (placering bakom förste assisterande domare) eller bakom ena målets reklamskyltar.
30. Arenan ska inneha 20 VIP-stolar. VIP-stolarna ska finnas på huvudläktaren så nära mittlinjen som möjligt och ska under alla förhållanden vara placerade mellan de två straffområdena.
31. Arenan ska ha ett rum avsedd för match- och säkerhetsdelegat. Delegaten ska från rummet, som ska befinna sig i närheten av omklädningsrummen för lagen och domarna, kunna kommunicera via telefon samt ha fast eller trådlös tillgång till internet.

I OBOS Damallsvenskan får rum för match- och säkerhetsdelegat utgöras av exempelvis ett sammanträdesrum.

32. Inga föremål får befinna sig lägre än 21 meter ovanför spelplanen.

SÄKERHETSKRAV

33. Arena som har avgränsning in mot planen ska ha tydligt markerade grindar och bemanning som kan öppna grindarna in mot spelplanen när dessa vägar ska användas för evakuering. Även trappgångar som används vid evakuering ska vara tydligt särskiljbara från övriga läktardelar.
34. Arenan ska vara avgränsad genom arenavägg eller inhägnad med stängsel/staket av så god kvalitet att det inte medger intrång.
35. Klubbarna ska presentera fastställda rutiner för att hålla alla allmänna gångar, korridorer, trappor, dörrar, portar och motsvarande evakueringsvägar fria från hinder som skulle kunna störa ett fritt flöde av åskådare under ett evenemang.
36. Alla dörrar och grindar i utgångar från arenan och alla grindar som leder från åskådarområdena till spelplanen ska öppnas utåt, bort från åskådarna, och vara olåsta när åskådare finns på arenan. För att förhindra olovligt intrång kan dessa dörrar och grindar vara försedda med låsanordning, som snabbt och enkelt kan manövreras av person på insidan. De får under inga omständigheter vara låsta med nyckel under tid då åskådare finns på arenan.

37. Samtliga spärrar ska ha fungerande räkneverk/scanners. Antalet spärrar ska vara anpassade till arenans/sektionens totala publikkapacitet. Riktvärde om 8-10 personer per minut och spärr gäller. Vid spärrar där biljettförsäljning och/eller visitation sker reduceras kapaciteten till 5-7 personer per minut och spärr. Spärrarna ska vara ordnade så att visitation kan genomföras.
38. Ordnas tillfälliga insläpp till arenan ska även dessa utrustas med spärrar och fungerande räkneverk/scanners. Spärrarna ska vara utrustade med SvFF:s informationsskyltar om vad som inte får föras in på arenan samt att visitation kan komma att ske. Spärrarna ska vara ordnade så att visitation kan genomföras.
39. Arenan ska vara utrustad med skyltar för nödutgångar (exitskyltar). Evakueringsvägar får inte vara blockerade. I samarbete med räddningstjänst ska arenan försees med nödvändiga säkerhets- och brandbekämpningsanordningar.
40. Arenan ska ha grindar för snabbevakuering av åskådare samt en i samarbete med räddningstjänsten, lokala polismyndigheten och anläggningsägaren, upprättad plan för evakuering av såväl respektive läktare som arenan i sin helhet. Evakueringsplanen ska innehålla en beskrivning av varje enskild arena och utrymmen såsom trappor, grindar och övriga vägar som åskådarna ska använda vid evakuering. Nödutgångar ska vara markerade med skyltar. Evakueringsplan och föreningens säkerhetsorganisation ska redovisas. Varje förening ska tillsammans med arenaägaren fylla i en förteckning med de punkter som ska ingå i evakueringsplanen. Förteckningen ska innehålla uppgifter enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. I evakueringsplanen ska samordningen med den lokala polismyndigheten och närliggande sjukhus eller annan sjukvårdsberedskap beskrivas.
41. Planen ska avgränsas genom staket eller räcke av en höjd av lägst 90 cm på så sätt att det klart framgår var gränsen går för var publiken får vistas. Föreligger störtningrisk gäller dock kravet 1,1 m (byggnormens krav). Skylt informerande om förbud att beträda spelplanen ska placeras på staket/räcke.
42. Två övertäckta avbytarbås ska finnas för minst vardera 12 personer. Dock ska 14 personer ha rätt att uppehålla sig inom det tekniska området. Även fjärdedomaren ska ha en plats/bänk som är övertäckt och som är placerad mellan de två lagens avbytarbås.
43. Det ska på varje arena finnas ordningsregler som ska vara anslagna på ett sådant sätt att åskådarna kan läsa dem. Dessa regler ska åtminstone innehålla information i enlighet med 3 kap 9 § SvFF:s särskilda tävlingsbestämmelser för föreningar i OBOS Damallsvenskan.
44. Försäljning av dryck får inte ske i glasflaska eller aluminiumburk.

45. I anslutning till arenan ska det finnas skyddade parkeringsplatser för minst två bussar och tio bilar avsedda för lagen och funktionärer.
46. Arenan ska vara utrustad med två bårar.
47. Arrangerande förening ska ha möjlighet att kommunicera med åskådarna inne på arenan, med hjälp av ett högtalarsystem.
Arenans högtalarsystem ska kunna fungera även vid ett strömavbrott.
48. Arenan ska ha en skyddad sittplats på läktaren, exempelvis placerad på VIP-sektion, avsedd för ev. avvisade ledare.
49. Arenaområdet ska vara fritt från sten och andra lösa föremål som kan kastas in på spelplanen eller på annat sätt äventyra säkerheten på arenan.